

Матеріали

**VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ ТВАРИН

**23–24 Листопада 2022 року,
м. Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ
Кафедра терапії імені професора П. І. Локеса

**СУЧАСНІ АСПЕКТИ
ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ
ХВОРОБ ТВАРИН**

*Матеріали
VI Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції*

23–24 листопада 2022 року, м. Полтава, Україна

Е-видання ПДАУ

ПОЛТАВА – 2022

УДК 619

ББК 48

С 91

Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 23–24 листопада, 2022 р. Полтава, 2022. 149 с. [електронне видання]

Збірник містить матеріали наукових доповідей в яких висвітлено результати сучасних наукових досліджень, лікування і профілактики хвороб тварин у напрямках: діагностика і терапія тварин; ветеринарне акушерство, гінекологія; ветеринарна хірургія; ветеринарна фармакологія та токсикологія; фізіологія людини і тварин; паразитологія, ентомологія; гігієна тварин та ветеринарна санітарія; ветеринарно-санітарна експертиза; ветеринарна мікробіологія, епізоотологія, інфекційні хвороби та імунологія; патологія, онкологія і морфологія тварин. Матеріали подано у вигляді тез доповідей проблемно-постановчого, оглядово-аналітичного, узагальнюючого, експериментального та методичного змісту. Авторами матеріалів є викладачі вищих навчальних закладів, науковці науково-дослідних установ, здобувачі вищої освіти, аспіранти, докторанти, слухачі магістратури, представники органів державного і місцевого самоврядування та інших організацій.

Редакційна колегія:

Локес-Крупка Т. П., кандидат ветеринарних наук, доцент, завідувач кафедри терапії імені професора П. І. Локеса; *Канівець Н. С.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Кравченко С. О.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Супруненко К. В.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, доцент кафедри; *Корчан М. І.*, кандидат ветеринарних наук, доцент, професор кафедри; *Карішева Л. П.*, ст. викладач; *Бурда Т. Л.*, асистент, *Зарицький С. М.*, асистент.

Відповідальний за випуск: Н. С. Канівець

Рекомендується до електронного видання вченою радою факультету ветеринарної медицини Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 22 листопада 2022 року).

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей і повідомлень.

© Полтавський державний аграрний університет, 2022

СЕКЦІЯ 2

ЗАРАЗНА ПАТОЛОГІЯ

Антіпов А. А., Гончаренко В. П., Папченко І. В., Джміль В. І., Медведєва Н. Г. ПОШИРЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ СОБАК ЗА КАПЛІЯРІОЗУ	104
Гончар Д. П., Палюх Т. А. ГЕМОРАГІЧНА ХВОРОБА КРОЛИКІВ	106
Гришко В. А., Балацький Ю. О., Малина В. В., Андрійчук А. В. РЕЗУЛЬТАТИ ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ОБРОБКИ ОДНОРІЧОК КОРОПА ПРЕПАРАТОМ «ГЕОЦИД»	108
Долгін О. С., Євстаф'єва В. О. ДІАГНОСТИЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ МЕТОДІВ КОПРООВОСКОПІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТРИХУРОЗУ СОБАК	111
Журенко В. В. ДОСЛІДЖЕННЯ БІОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ КРОВІ У ТВАРИН ХВОРИХ НА КРИПТОСПОРИДІОЗ	113
Журенко В. В., Криворучко Д. І. СТАН ІМУННОЇ СИСТЕМИ ЗА КРИПТОСПОРИДІОЗУ ТЕЛЯТ	115
Зоценко В. М., Островський Д. М. ЯВА ЗАМІНИ КОРМОВИХ АНТИБІОТИКІВ	116
Коваленко С. О., Мельничук В. В. ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПРОПОНОВАНОГО СПОСОБУ ВИГОТОВЛЕННЯ МІКРОПРЕПАРАТІВ З КЛІЩІВ РОДУ <i>CHORIOPTES</i>	119
Конє М. С. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЇТУ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА	121
Корейба Л. В. МУМІФІКАЦІЯ ПЛОДІВ У КРОЛИЦЬ	123
Котелевич В. А., Гончаренко В. В. ДИНАМІКА НАКОПИЧЕННЯ РАДІОНУКЛІДІВ В ХАРЧОВИХ ПРОДУКТАХ У ПОСЧОРНОБИЛЬСЬКИЙ ПЕРІОД	125
Котелевич В. А., Пінський О. В. ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНА ОЦІНКА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗА ПОКАЗНИКАМИ ЯКОСТІ І БЕЗПЕЧНОСТІ	127

Коваленко С. О.¹, здобувач вищої освіти ступеня доктор філософії

Мельничук В. В.^{1,2}, кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава, Україна

1 Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

2 Інститут ветеринарної медицини Національної академії аграрних наук України, м. Київ, Україна

e-mail: melnychuk86@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА ДОЦІЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ЗАПРОПОНОВАНОГО СПОСОБУ ВИГОТОВЛЕННЯ МІКРОПРЕПАРАТІВ З КЛІЩІВ РОДУ *CHORIOPTES*

Вступ. Аналіз літературних джерел свідчить про широке поширення хоріоптозу серед великої рогатої худоби у різних кліматичних зонах. Інвазія викликається нашкодним кліщем *Chorioptes bovis*, який є постійним ектопаразитом (Heath, 2002; Vochkov et al., 2008; Бочков, 2011; Pérez de León et al., 2020). Захворювання супроводжується зниженням молочної та м'ясної продуктивності тварин, негативним впливом на ріст та розвиток молодняка, а також зниженням якості та вартості шкряної сировини (Узаков, 1990; Кириловських, 1998).

Хоріоптеси інвазують тварин незалежно від породи, статі, віку і акароз зареєстровано у тваринницьких господарствах України, Казахстану, США, Європи, Азії, Бразилії. В окремих випадках зараженість великої рогатої худоби сягає понад 60 % (Fernandes et al., 1972; Oba et al., 1977; Yeruham et al., 1999; Коваленко, 2021).

Акариформні кліщі, що постійно пов'язані з ссавцями, мають велике значення для акарологічних досліджень. Це дозволяє більш ефективно вивчити філогенію та дослідити еволюцію всього ряду Acariformes. Завдяки своїй чисельності ці кліщі є одним з основних компонентів паразитоценозів та зручними об'єктами для загальнопаразитологічних та еволюційних досліджень, що стосуються походження та еволюції паразитизму та екоморфологічних адаптацій до паразитичного способу життя (Fain, 1964; Mironov, Vochkov, 2009; Dabert et al., 2010). Тому, актуальним є застосування ефективних способів приготування мікропрепаратів з кліщів для їх досліджень, а також визначення економічної доцільності застосування таких методів.

Метою досліджень було провести економічне обґрунтування доцільності використання запропонованого способу виготовлення мікропрепаратів з кліщів роду *Chorioptes*.

Матеріали і методи дослідження. Роботу виконували впродовж 2022 р. на базі лабораторії кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи Полтавського державного аграрного університету. Відбір матеріалу від великої рогатої худоби проводили в умовах ТОВ «Комишуватський молочний комплекс» Красноградського району Харківської області. З отриманого матеріалу за допомогою препарувальної голки виділяли кліщів *Chorioptes bovis*, переносили їх на предметне скло та готували тимчасові мікропрепарати згідно запропонованого способу (р-н Люголя + йод) у порівнянні із способом-прототипом (гліцерин + спирт). Враховували витратні матеріали на проведення діагностичного дослідження.

Результати досліджень. Результатами проведених акарологічних досліджень встановлено, що за використання загальновідомого способу виготовлення

мікропрепаратів з кліщів із застосуванням гліцерину та спирту вартість 100 мл компонентів становила 125,00 грн. При цьому вартість отриманого об'єму суміші згідно методики коливається в межах від 1,25 до 1,75 грн. Кількість зразків, що дозволяє здійснити отриманий об'єм суміші за мінімального і максимального використання суміші (0,05 і 0,1 мл) складає від 40 і 20 екз. до 60 і 30 екз. відповідно. Витратна вартість одного діагностичного дослідження (суміш + комплект скелець), за мінімального і максимального використання суміші складає від 1,58 і 1,61 грн до 1,59 і 1,62 грн відповідно (табл.).

Таблиця

Витратні матеріали для проведення діагностичних досліджень за використання способів виготовлення мікропрепаратів з кліщів роду *Chorioptes*

Показники	Гліцерин + спирт		Р-н Люголя + йод
	1 :1	1 :2	3 : 1
Співвідношення компонентів	1 :1	1 :2	3 : 1
Вартість 100 мл компонентів, грн	80,00 + 45,00 = 125,00		30,00 + 67,00 = 97,00
Об'єм суміші після поєднання компонентів згідно методики, мл	2	3	4
Вартість отриманого об'єму суміші згідно методики, грн	1,25	1,75	1,57
Кількість зразків, що дозволяє здійснити отриманий об'єм суміші згідно методики, за мінімального використання суміші (0,05 мл), екз.	40	60	80
Кількість зразків, що дозволяє здійснити отриманий об'єм суміші згідно методики, за максимального використання суміші (0,1 мл), екз.	20	30	40
Вартість комплекту предметне + покривне скло, грн	1,20 + 0,36 = 1,56		
Витратна вартість 1 діагностичного дослідження (суміш + комплект скелець), за мінімального використання суміші (0,05 мл), грн	1,59	1,58	1,57
Витратна вартість 1 діагностичного дослідження (суміш + комплект скелець), за максимального використання суміші (0,1 мл), грн	1,62	1,61	1,60

При застосуванні запропонованого способу із використанням розчину Люголя та йоду розчину спиртового 5 % вартість 100 мл суміші становила 97,00 грн. При цьому вартість отриманого об'єму суміші згідно методики дорівнює 1,57 грн. Кількість зразків, що дозволяє здійснити отриманий об'єм суміші за мінімального і максимального використання суміші (0,05 і 0,1 мл) складає від 80 екз. до 40 екз. відповідно. Витратна вартість одного діагностичного дослідження (суміш + комплект скелець), за мінімального і максимального використання суміші складає від 1,57 грн до 1,60 грн відповідно.

Висновок. Запропонований спосіб виготовлення мікропрепаратів з кліщів роду *Chorioptes* не потребує дорогих витратних матеріалів, є легким і зручним у

використанні, де вартість закупівлі витратних матеріалів на одне діагностичне дослідження не перевищує 1,60 грн.

УДК 619:616-08:616-084:616.9

Коне М. С., кандидат ветеринарних наук, доцент

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

e-mail: Doctorkms@meta.ua

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЇТУ У КОТІВ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ КЛІНІКИ ТОВ «БІОЦЕНТР» МІСТА ПОЛТАВА

Актуальність проблеми. Інфекційний ринотрахеїт у котів – високо контагіозне вірусне захворювання, яка характеризується лихоманкою, катаральним запаленням верхніх дихальних шляхів і ураженням очей (Зелютков Ю.Г., 2003, Кісера Я.В., 2011, Кісера Я.В., Божик Л.Я., 2016).

Інфекційний ринотрахеїт у котів на сьогодні залишається одним із найпоширеніших інфекційних захворювань котів, що призводить до значних економічних та моральних втрат. Загальні економічні збитки від даної хвороби складаються із затрат, пов'язаних із загибеллю тварин та на проведення профілактичних і лікувальних заходів. У літературних джерелах представлено багато схем лікування інфекційного ринотрахеїту у котів. Кожна з цих схем спрямована на різні патогенетичні процеси, викликані дією збудника. Тому, актуальним питанням є виявлення найбільш ефективних схем лікування і профілактики інфекційного ринотрахеїту у котів (Gueguen S., 2000, Руденко А.Ф., 2009, Кісера Я.В., 2012).

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили на базі ветеринарної клініки ТОВ «Біоцентр» м. Полтава. У процесі роботи за 2020-2021 роки було досліджено 30 тварин різного віку і порід, які мали характерні клінічні ознаки інфекційного ринотрахеїту (риніт, ураження верхніх дихальних шляхів, кон'юнктивіт очей).

З метою порівняння схем лікування з використанням поєднання глобулінів та інтерлейкінів, імуностимуляторів було сформовано 3 групи по 10 тварин в кожній:

- Першій групі вводили препарати: «Циклоферон» - по 0,25 – 0,5 мл внутрішньом'язово на 1, 2, 4, 6 та 8-й день, «трифузол» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Комбікел-40» по 0,5 мл підшкірно 1 раз на 2 доби двохразово, «РБС» по 1 мл внутрішньом'язово 1 раз на добу 5 днів, «Глобфел» по 1 мл підшкірно 1 раз на добу 3 дні.

- Другій групі вводили препарати: «Циклоферон» - по 0,25 – 0,5 мл внутрішньом'язово на 1, 2, 4, 6 та 8-й день, «Трифузол» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Катозал» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Комбікел-40» по 0,5 мл підшкірно 1 раз на 2 доби двохразово, «РБС» по 1 мл внутрішньом'язово 1 раз на добу 5 днів.

- Третій групі вводили препарати: «Катозал» підшкірно по 1 мл 1 раз на добу 5 днів, «Комбікел-40» по 0,5 мл підшкірно 1 раз на 2 доби двохразово 5 днів, «РБС» по 1 мл внутрішньом'язово 1 раз на добу 5 днів.